

/https://www.irna.ir/news/83342979

۱۹ خرداد ۱۳۹۸ - ۰۸:۳۰

کد خبر 83342979

سیاست / سیاست خارجی

موسویان در گفت‌وگو با ایرنا مطرح کرد:

نیت ژاپن در موضوع کاهش تنش بین تهران و آمریکا خیرخواهانه است

تهران - ایرنا - معاون اسبق شورای عالی امنیت ملی سفر رئیس دولت ژاپن به ایران را مثبت و نشانگر کارآمدی دیپلماسی ایران دانست و تاکید کرد: نیت ژاپن در موضوع کاهش تنش بین آمریکا و ایران، خیرخواهانه و در راستای مصالح جامعه جهانی است.

هفته جاری را باید «هفته دیپلماسی ایرانی» دانست. به نظر می‌رسد صبر استراتژیک ایران در دوران پس از خروج ایالات متحده از برجام و خویشتنداری راهبردی تهران در برابر سیاست فشار حداکثری واشنگتن در حال ثمره دادن است. از یکسو، تحرکات، رایزنی‌ها و سفرهای «محمدجواد ظریف» در سال ۹۸، روح جدیدی بر کالبد دستگاه دیپلماسی ایران دمیده است و از دیگر سو، اعلام کاهش تعهدات برجامی موجب شده تا آمریکایی که تصور می‌کرد ایران گزینه‌های چندانی روی میز خود ندارد، به صرافت بیفتد. در این چارچوب، «دونالد ترامپ» در هفته‌های اخیر بازم درخواست گفت‌وگو با ایران را مطرح کرده و ائتلافی از کشورهای میانجی برای رساندن پیام خود به تهران تشکیل داده است. اروپایی‌ها با فرستادن «هایکو ماس»، وزیر امور خارجه آلمان درصدد چاره‌جویی دیرهنگام خود هستند اما مهمترین سفر و تحرک دیپلماتیک این هفته را باید در سفر «شینزو آبه»، نخست‌وزیر ژاپن به تهران جست‌وجو کرد. درخصوص سفر نخست‌وزیر ژاپن تهران، تبعات و راه‌های موفقیت آن گفت‌وگویی با «سید حسین موسویان»، دیپلمات سابق، معاون اسبق شورای عالی امنیت ملی و پژوهشگر ارشد دانشگاه پرنستون داشته ایم که مشروح آن در ادامه می‌آید.

نخست‌وزیر ژاپن این هفته برای نخستین بار طی ۴۰ سال اخیر به ایران می‌آید. ارزیابی‌تان از این سفر چیست؟

نفس سفر رئیس دولت ژاپن به ایران مثبت و نشانگر کارآمدی دیپلماسی ایران است. ژاپن شریک مهم تجاری ایران بوده و هست ضمن اینکه در زمره پنج قدرت بزرگ اقتصاد جهانی قرار دارد.

یکی از موضوعات سفر شینزو آبه به تهران، رایزنی برای کاهش تنش‌ها میان تهران و واشنگتن است. چه دلایلی موجب پذیرش چنین نقشی از سوی ژاپنی‌ها شده است؟ آنها از پی پذیرش این نقش چه اهدافی را دنبال می‌کنند؟

نیت ژاپن در موضوع میانجیگری بین آمریکا و ایران، خیرخواهانه و در راستای مصالح جامعه جهانی است. در بین قدرت‌های جهانی، ژاپن نزدیکترین متحد جهانی آمریکا است که با ایران روابطی براساس احترام متقابل، منافع مشترک، عدم مداخله و همکاری سازنده دارد. لذا از وزن مناسب برای این ماموریت برخوردار است.

کشورهای دیگری به غیر از ژاپن هم در این مدت با سفر به تهران به دنبال نوعی میانجیگری میان ایران و آمریکا بوده‌اند ولی به نظر می‌رسد که موفقیت چندانی به دست نیاورده‌اند. آیا توكیو قادر به ایفای نقش میانجی میان تهران و واشنگتن خواهد بود؟

عدم موفقیت کشورهای مختلف در میانجیگری بین آمریکا و ایران، علامت خوبی نیست زیرا به معنی تشدید روند خصومت است. تضمینی هم وجود ندارد که نخست‌وزیر ژاپن در این ماموریت موفق شود زیرا ایران شرط مذاکره را بازگشت آمریکا به برجام اعلام کرده است. بازگشت خشک و خالی ترامپ به برجام هم یک خودکشی سیاسی و رسوایی بزرگ داخلی و بین‌المللی است و لذا شانس ندارد.

چه مسائلی منجر به آن شده است که ترامپ از نخست‌وزیر ژاپن بخواهد به ایران سفری داشته باشد؟

مسلم است که نخست‌وزیر ژاپن بدون چراغ سبز ترامپ به تهران سفر نمی‌کند. این سفر به درخواست ترامپ نبوده بلکه پیشنهاد نخست‌وزیر ژاپن بوده که ترامپ هم با آن موافقت کرده است.

آیا درخواست گفت‌وگو با تهران را می‌توان عقب‌نشینی ترامپ از پیگیری سیاست فشار حداکثری قلمداد کرد؟

سادگی است که درخواست ترامپ برای گفت‌وگو با ایران را عقب‌نشینی تلقی کنیم. ترامپ از روز اول پیشنهاد گفت‌وگوی مستقیم و بدون پیش‌شرط را مطرح کرده و همزمان با رد آن توسط تهران نیز بر ابعاد فشارها و تحریم‌ها افزوده است به طوری که سیاست فشار حداکثری ترامپ، بیشترین فشارها روی ایران موجب شده به طوری که بعد از انقلاب اسلامی در سال ۵۷ سابقه نداشته است. «تشدید فشار» و «تکرار پیشنهاد مذاکره»، یک برنامه و استراتژی حساب شده علیه ایران است.

نخست وزیر ژاپن در ماموریت خود چه ابتکاری می تواند به خرج دهد تا هم تهران و هم واشنگتن را راضی کند؟

موفقیت نخست وزیر ژاپن به هفت عامل زیر بستگی دارد:

اول: ایران همیشه بر اصول احترام متقابل، عدم مداخله، احترام به حاکمیت ملی و تمامیت ارضی اصرار داشته است. این اصول منشور سازمان ملل نیز هست که اعضاء موظف به رعایت آن در روابط دوجانبه هستند. این اصول کلان مقبول جامعه جهانی است که آمریکا هم در روابط با ایران باید به آنها گردن نهد.

دوم: راهکارهایی که ابعاد چندجانبه داشته باشد، شانس بالاتری نسبت به دوجانبه دارد. برای مثال موضوع امنیت خلیج فارس و صدور انرژی خلیج فارس برای ژاپن حیاتی است. نخست وزیر ژاپن می تواند لیست گسترده ای از همکاری های جمعی بین کشورهای خلیج فارس روی میز آمریکا، ایران، کشورهای منطقه و قدرت های جهانی و شورای امنیت سازمان ملل بگذارد. این ابتکار در چهارچوب بند ۸ قطعنامه ۵۹۸ شورای امنیت سازمان ملل خواهد بود که می تواند تنش های ایران و آمریکا را مهار، روند خصومت های عربستان سعودی و ایران را متوقف، خطر جنگ را مرتفع، مسیر همکاری منطقه ای برای حل بحران های جاری خاورمیانه را هموار کند. ضمن اینکه با استقبال سایر قدرت های جهانی همچون چین، اروپا، روسیه و هند قرار خواهد گرفت.

سوم: ترامپ بتواند نیروهای افراطی جنگ طلب آمریکا را از دایره تصمیم گیری در موضوع ایران، خارج کند در غیر این صورت مانع تلاش های او خواهند شد.

چهارم: ترامپ از مداخله اسرائیل و جبهه عربی به سرکردگی عربستان و امارات در روابط با ایران ممانعت کند و اجازه ندهد که آنها برای کاخ سفید تصمیم سازی کنند.

پنجم: آمریکا ابتدا روند تشدید تحریم ها و مزاحمت برای کشورهای جهان در کار اقتصادی به ویژه صادرات نفت و روابط مالی و بانکی را متوقف کند و متناسب با پیشرفت، آمادگی بازگشت تدریجی به برجام را داشته باشد.

ششم: در صورت تحقق پنج عامل فوق، تهران هم آمادگی برای مهار تشدید خصومت با آمریکا و ورود به یک روند مسالمت آمیز را داشته باشد.

هفتم: راه حل نهایی بتواند هم برای تهران و هم برای ترامپ آبرومندانه و برد - برد باشد چون بعید است هر یک از دو طرف تن به تسلیم محض بدهند.

گفت‌وگو از: محمدابراهیم ترقی نژاد

سیام *م. ا. ت *۲۰۲۱**